กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

Self -Assessment

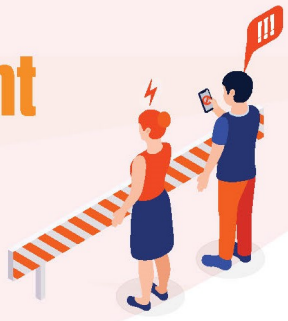

District RTI

การประเมินตนเอง สำหรับการขับเคลื่อน ความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

การประเมินตนเอง (Self-Assessment) สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนนของศปถ.อำเภอ และแนวทางการดำเนินงาน (Self-Assessment District RTI) พัฒนาจากองค์ความรู้หลาย ๆ ด้าน โดยใช้แนวทาง PDCA (Plan-Do-Check-Act) หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง ร่วมกับองค์ความรู้การจัดการความปลอดภัยทางถนน นำมาสู่การพัฒนาเป็น Action plan เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องจนเป็นวงจร (cycle) แบบ PDCA ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการคุณภาพการทำงาน หรือ Quality Management (QM) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน โดยเรียกว่า **Self-Assessment District RTI** โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างการทำงาน และกลไกจัดการของอำเภอ (Structure and Management)
2) ด้านการจัดการข้อมูลเฝ้าระวัง การสอบสวนสาเหตุ และการนำเสนอ (Data Information and Investigation)
3) การคัดเลือกประเด็นปัญหา กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงาน (Target setting and Action plan)
4) การขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ (ท้องถิ่น สถานศึกษา หน่วยงาน และผู้นำชุมชน) (Steakholder Engagement)
   - การจัดการเชิงพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง (Behavior)
   - การจัดการเชิงกายภาพ (Black Spot/Safety Zone)
   - การจัดการยานพาหนะ (Vehicle)
   - การจัดการด้านการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement)
   - การจัดการในระดับชุมชน “ธรรมนูญชุมชน” (Community Safety)
5) ด้านการติดตามและประเมินผล และความสำเร็จแห่งความภาคภูมิใจ (Evaluation and Achievement)

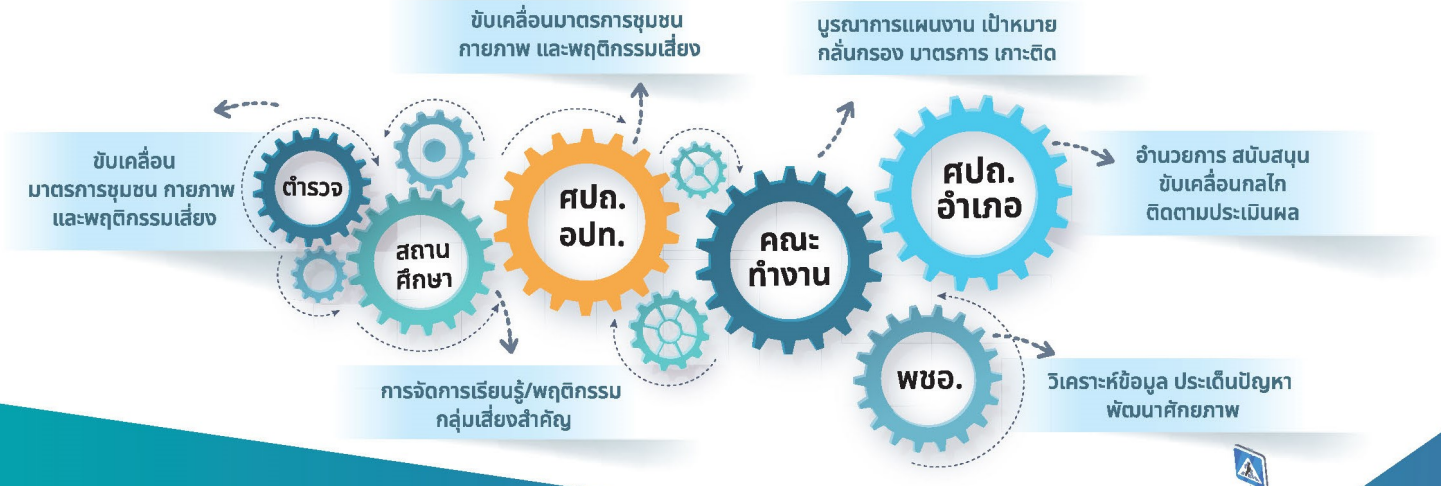

กองป้องกันการบาดเจ็บ
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
https://ddc.moph.go.th/dip
www.facebook.com/thaiinjury

แนวทางการประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI)
สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

กรอบการพัฒนา	☐ L1	☐ L2	☐ L3	☐ L4	☐ L5
1. ด้านโครงสร้างการทำงานและกลไกจัดการของอำเภอ (Structure and Management) **การประเมิน** - คะแนนรวม 10 score - ความชัดเจนในแต่ละ ระดับ (L) • ชัดเจนมาก 2 Score • ชัดเจนปานกลาง 1 Score • ไม่ชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 0 Score **หมายเหตุ :** การประชุมคณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน (Core team) เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ควรมีเอกสารสรุปประเด็นการประชุม	☐ มีการจัดตั้ง ศปถ.อำเภอ และจัดตั้ง ศปถ.ท้องถิ่น ครบทุกท้องถิ่น และมีการประชุมและมีการดำเนินงาน	☐ มีการจัดตั้งอนุกรรมการ/คณะทำงาน (Core team) ภายใต้ ศปถ.อำเภอ ประกอบด้วย สาธารณสุข/ท้องถิ่น/สถานศึกษา/ตำรวจ/ผู้นำชุมชน และภาคส่วนอื่น ๆ เข้าร่วม เพื่อบูรณาการการทำงานตามความพร้อมและความเหมาะสม	☐ คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน (Core team) ประชุม ≥ 4 ครั้ง/ปี โดยมีประเด็นในการประชุม ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอประเด็นปัญหาสำคัญ 2. พัฒนาแผนงาน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน 3. ติดตามประเมินผล	☐ คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน (Core team) ประชุม ≥ 6 ครั้ง/ปี โดยมีประเด็นในการประชุม ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอประเด็นปัญหาสำคัญ 2. พัฒนาแผนงาน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน 3. ติดตามประเมินผล 4. การติดตามการขับเคลื่อนของภาคีเครือข่าย เช่น ท้องถิ่น สถานศึกษา ตำรวจผู้นำชุมชน เป็นต้น 5. เสนอแผนงานและผลการประเมินต่อ ศปถ.อำเภอ และท้องถิ่น สถานศึกษา	☐ ศปถ.อำเภอ อำนวยการเพื่อวางแผนและติดตามการดำเนินงาน 1. พิจารณาผลวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอประเด็นปัญหาสำคัญ และแผนงานของ Core team 2. ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้ว่าบรรลุหรือไม่ 3. ติดตามการขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่าย เช่น ท้องถิ่น สถานศึกษา ผู้นำชุมชน เป็นต้น 4. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. ศปถ.อำเภอรายงานผลการดำเนินงานต่อ ศปถ.จังหวัด
2. ด้านการจัดการข้อมูลเฝ้าระวัง การสอบสวนสาเหตุ และการนำเสนอ (Data Information and Investigation) **การประเมิน** - คะแนนรวม 10 score - ความชัดเจนในแต่ละข้อ • ชัดเจนมาก 1 Score • ชัดเจนปานกลาง 0.5 Score • ไม่ชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 0 Score **หมายเหตุ :** การดำเนินงานไม่ต้องเรียงลำดับ สามารถให้ Score ข้ามข้อได้	☐ จัดทำข้อมูลสถานการณ์การบาดเจ็บ และเสียชีวิต จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ นำเสนอต่อ ศปถ. อำเภอ	☐ มีการวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มปัญหา ตามหลักระบาด คน รถ ถนน แยกกลุ่มอายุ รายตำบล ถนนที่เกิดเหตุ ☐ มีการสอบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุฯ และมีเกณฑ์การสอบสวน	☐ จัดทำข้อมูลสถานการณ์ปัญหามีข้อมูลย้อนหลัง ไม่น้อยกว่า 5 ปี ตามหลักระบาด คน รถ ถนน แยกกลุ่มอายุ รายตำบล ถนนที่เกิดเหตุ และวิเคราะห์จุดเสี่ยงสำคัญ ☐ วิเคราะห์ข้อมูลประเด็นเชิงลึก และพฤติกรรมเสี่ยงสำคัญ เช่น หมวก เมา เร็ว เด็ก รถอ้อย รถซาเล้ง อื่นๆ (1-2 ประเด็น)	☐ มีการประชุมคณะทำงาน (Core team) เพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการสอบสวน นำเสนอต่อ ศปถ.อำเภอ ☐ การสอบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุฯ มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Haddon Matrix ☐ การสอบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุฯ มีการวิเคราะห์การสอบสวนเชิงลึกแบบ Swiss Cheese Model	☐ ประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจในจุดเสี่ยง/กลุ่มเสี่ยง นำเสนอข้อมูลในการประชุม ศปถ.อำเภอ/ศปถ.อปท. หรือจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต ☐ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการสอบสวน ไปพัฒนาแผนงานแก้ไขปัญหาในเชิงประเด็นให้ครอบคลุมกิจกรรม ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ระบุเจ้าภาพในการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมชัดเจน

แนวทางการประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI)
สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

กรอบการพัฒนา	☐ L1	☐ L2	☐ L3	☐ L4	☐ L5
3. การคัดเลือกประเด็นปัญหา กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงาน (Target setting and Action Plan) **การประเมิน** - คะแนนรวม 10 score - ความชัดเจนในแต่ละระดับ • ชัดเจนมาก 1 Score • ชัดเจนปานกลาง 0.5 Score • ไม่ชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 0 Score **หมายเหตุ :** การดำเนินงานไม่ต้องเรียงลำดับ สามารถให้ Score ข้ามข้อได้	☐ มีการคัดเลือกประเด็นปัญหาที่สำคัญของอำเภอตามนโยบาย หรือข้อสั่งการ ☐ มีเป้าหมายระดับ Outcome ภาพรวมของอำเภอ ได้แก่ • ลดการเสียชีวิต • ลดการบาดเจ็บ • จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ	☐ มีการคัดเลือกประเด็นปัญหาที่สำคัญของอำเภอ จากวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ และข้อมูลการสอบสวน ☐ นำเสนอแผนงาน ต่อ ศปถ.อำเภอ/ศปถ.ท้องถิ่น/สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม	☐ มีการวิเคราะห์ปัญหาที่คัดเลือกโดยใช้ Swiss Cheese Model เพื่อการวางแผนมาตรการแก้ไข ☐ มีการพัฒนาแผนงานครอบคลุมกิจกรรม ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ☐ แผนงานมีเป้าหมายปัจจัยนำเข้า (Input และ Process) 1-2 ประเด็น **ตัวอย่าง เช่น** • จะมีโรงเรียนดำเนินงานอย่างน้อย 10 โรงเรียน • จะมีตำบลที่มี RTI TEAM 5 ตำบล • มีการฝึกอบรมจัดการเรียนรู้ในกลุ่มนักเรียนกี่คน • มีแผนจัดประชุมหารือปัญหารถบรรทุกอ้อย	☐ มีแผนงานที่พัฒนา ระบุแหล่งงบประมาณรองรับและเจ้าภาพในการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ☐ มีเป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) 1-2 ประเด็น **ตัวอย่าง เช่น** • มีโรงเรียนดำเนินงานมีการบาดเจ็บลดลง 3 โรงเรียน • นักเรียนมีความรอบรู้การขับขี่ปลอดภัยดีขึ้น 80% • มีตำบลที่มี RTI TEAM ดำเนินการได้ดี 3 ตำบล • รถอ้อยบรรทุกเกินลดลง 50%	☐ มีการติดตามประเมินผลของแผนงาน และการประเมินเป้าหมายระดับผลลัพธ์ระยะกลาง (Intermediate outcome) 1-2 ประเด็น **ตัวอย่าง เช่น** • การเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บในกลุ่มเด็กและเยาวชนลดลง • การบาดเจ็บและเสียชีวิตในตำบลลดลง • อุบัติเหตุรถบรรทุกอ้อยลดลง
4. การขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (ท้องถิ่น สถานศึกษา หน่วยงาน และผู้นำชุมชน) (Steakholder Engagement) **การประเมิน** - คะแนนรวม 10 score - ความชัดเจนในแต่ละระดับ • ชัดเจนมาก 2 Score • ชัดเจนปานกลาง 1 Score • ไม่ชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 0 Score **หมายเหตุ :** การดำเนินงานไม่ต้องเรียงลำดับ สามารถให้ Score ข้ามข้อได้ มาตรการดำเนินการควรให้สอดคล้องกับข้อ 2 และ 3	☐ การจัดการเชิงกายภาพ (Black Spot/Safety Zone) เช่น การแก้ไขจุดเสี่ยง การจัดการโซนถนนปลอดภัย โดยหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แขวงการทาง หมวดการทาง อบจ.อธิบายในรายละเอียดจุดเสี่ยงที่ดำเนินงานแก้ไข พร้อมมีการประเมินผล	☐ การจัดการเชิงพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง (Behavior) - เด็กและเยาวชน - ผู้สูงอายุ - หมวก เมา เร็ว 1-2 ประเด็นอธิบายในรายละเอียดประเด็นที่ดำเนินงาน	☐ การจัดการยานพาหนะ (Vehicle) - ยานพาหนะเสี่ยง รถ จยย. รถบรรทุกอ้อย รถบรรทุกขี้ยางพารา รถบรรทุกปลา การจอดของรถบรรทุกพ่วง รถ จยย. พ่วงข้าง รถรับ-ส่งนักเรียน รถทัศนาจร เป็นต้น 1-2 ประเด็น อธิบายในรายละเอียดประเด็นที่ดำเนินงาน	☐ การจัดการด้านการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การบังคับใช้อย่างเหมาะสม อธิบายในรายละเอียดประเด็นที่ดำเนินงาน	☐ การจัดการในระดับชุมชน “ธรรมนูญชุมชน” (Safe community) - กฎระเบียบชุมชน - งานประจำปีปลอดเหล้า เป็นต้น อธิบายในรายละเอียดประเด็นที่ดำเนินงาน

แนวทางการประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI)
สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

กรอบการพัฒนา	☐ L1	☐ L2	☐ L3	☐ L4	☐ L5
5. ด้านการติดตามและประเมินผล ความสำเร็จแห่งความภาคภูมิใจ (Evaluation and Achievement) **การประเมิน** - คะแนนรวม 10 score - ความชัดเจนในแต่ละระดับ • ชัดเจนมาก 1 Score • ชัดเจนปานกลาง 0.5 Score • ไม่ชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 0 Score **หมายเหตุ :** การดำเนินงานไม่ต้องเรียงลำดับ สามารถให้ Score ข้ามข้อได้ มาตรการดำเนินการควรให้สอดคล้องกับข้อ 3 และ 4	☐ มีการติดตามและประเมินผล ในระดับ outcome ภาพรวมของอำเภอ ได้แก่ • ลดการเสียชีวิต • ลดการบาดเจ็บ • จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ ☐ มี ศปถ.ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา หน่วยงาน หรือบุคคล เป็น Best Practice ในระดับตำบล เช่น RTI Team หรือ City RTI, TSY program	☐ มีการติดตามและประเมินผลในระดับ Input 1-2 ประเด็น **ตัวอย่าง เช่น** • จำนวนการวิเคราะห์และชี้เป้าจุดเสี่ยง • มีการฝึกอบรมครูและวิทยากรเพื่อไปฝึกอบรมนักเรียน • มีการประชุม ศปถ.ท้องถิ่นทำแผน และจัดตั้ง RTI Team ตำบล ☐ มี ศปถ.ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา หน่วยงาน หรือบุคคล เป็น Best Practice ในระดับอำเภอ เช่น RTI Team, City RTI, TSY program	☐ มีการติดตามและประเมินผลในระดับ Process **ตัวอย่าง เช่น** 1-2 ประเด็น • มีการแก้ไขจุดเสี่ยง • จำนวนนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรม • มีโรงเรียนดำเนินการ TSY program กี่โรงเรียน • มีตำบลที่มี RTI Team กี่ตำบลที่ดำเนินการ ☐ มี ศปถ.ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา หน่วยงาน หรือบุคคล เป็น Best Practice ในระดับจังหวัด เช่น RTI Team, City RTI , TSY program	☐ มีการติดตามและประเมินผลในระดับ Output **ตัวอย่าง เช่น** 1-2 ประเด็น • จำนวนจุดเสี่ยงที่ได้รับการแก้ไข • จำนวนนักเรียนมีความรอบรู้การขับขี่ปลอดภัยมากขึ้น • มี RTI Team ตำบลดำเนินการได้ดีกี่ตำบล ☐ มี ศปถ.ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา หน่วยงาน หรือบุคคล เป็น Best Practice ในระดับเขต ระดับกรม เช่น RTI Team, City RTI, TSY program	☐ มีการติดตามและประเมินผลลัพธ์ระยะกลาง Intermediate outcome 1-2 ประเด็น **ตัวอย่าง เช่น** • การเสียชีวิตและบาดเจ็บบริเวณจุดเสี่ยงที่แก้ไขลดลง • การเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บในกลุ่มเด็กและเยาวชนลดลง • จำนวนตำบลที่มีการบาดเจ็บและเสียชีวิตลดลง ☐ มี ศปถ.ท้องถิ่น หรือสถานศึกษา หน่วยงาน หรือบุคคล เป็น Best Practice ใน ระดับชาติและนานาชาติ เช่น RTI Team, City RTI, TSY program

การประเมินตนเอง
สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

SELF-ASSESSMENT District RTI

การประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI) แบ่งกรอบกิจกรรม 5 ด้าน ในแต่ละด้านมีแนวทางการดำเนินงานใน 5 ระดับ (5 L) เป็น ตาราง 5 x 5 โดยมี score รวมทั้งหมด 50 score จากนั้นให้นำจำนวน score ที่ได้ประเมิน เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนา 5 ระยะ ดังนี้

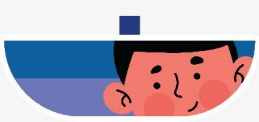

1) **ระยะพื้นฐาน (Basic)** มีการดำเนินงาน ≤ 15 score
2) **ระยะเริ่มต้นพัฒนาระดับดี (Good)** มีการดำเนินงาน 16 - 24 score
3) **ระยะพัฒนาระดับดีมาก (Excellent)** มีการดำเนินงาน 25 - 35 score
4) **ระยะพัฒนาระดับดีเยี่ยม (Advanced)** มีการดำเนินงาน ≥ 35 score
5) **ระยะพัฒนาระดับมืออาชีพ (Ultimate)** มีการดำเนินงาน ≥ 35 score ขึ้นไป (จำนวน 3 ปี ติดต่อกัน)

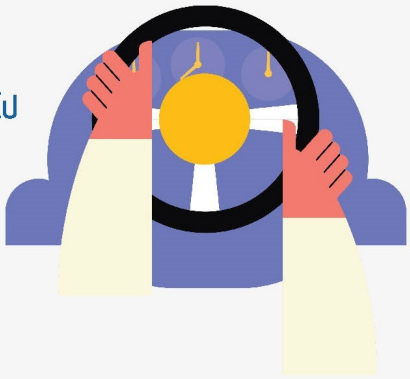

หมายเหตุ : การประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI) ไม่ได้ต้องการให้ทุกอำเภอต้องไปถึงในระยะสูงสุด ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา ความพร้อมของทรัพยากร เป้าหมายและความท้าทายของคณะทำงานเอง หรือขึ้นอยู่กับนโยบายของจังหวัด

กุญแจสำคัญของการพัฒนา คือ

มีการจัดตั้งคณะทำงาน (Core team) ภายใต้ ศปถ.อำเภอ และประชุมเพื่อบูรณาการการทำงานอย่างต่อเนื่อง

คณะทำงาน (Core Team) คณะทำงานจะสามารถบูรณาการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละอำเภอ ทั้งนี้ควรเลือกประธานคณะทำงานและเลขานุการ เป็นผู้ที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง คณะทำงาน (Core Team) สามารถแก้ปัญหาโยกย้ายปรับเปลี่ยนงานได้ โดยมีภารกิจทำงานสำคัญ ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และสอบสวนสาเหตุ กำหนดประเด็นปัญหาและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน และติดตามประเมินผล
- ร่วมกันระดมสมองวางแผนออกแบบมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และจัดหางบประมาณสนับสนุน
- เสนอแผนงานต่อ ศปถ.อำเภอ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและอำนวยการ
- พัฒนาศักยภาพทีมงานเครือข่าย จัดเวทีให้เครือข่ายได้มีโอกาสนำเสนอผลงานทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ ควรเน้นให้เครือข่ายที่ครอบคลุม โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีอุบัติการณ์สูง

Self-Assessment District RTI
สร้างสรรค์พลังอำเภอ เป็นหนึ่งเดียว
กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค

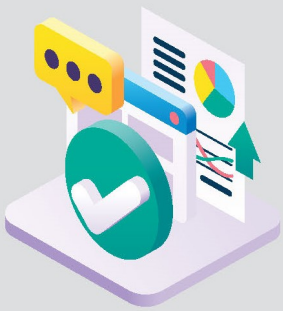

แนวคิดการประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI)

สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนนของ ศปถ.อำเภอ

1. ด้านโครงสร้างการทำงานและกลไกจัดการของอำเภอ (Structure and Management)
2. ด้านการจัดการข้อมูลเฝ้าระวังและสอบสวนสาเหตุและการนำเสนอ (Data Information and Investigation)
3. การคัดเลือกประเด็นปัญหา และกำหนดเป้าหมาย (Target setting and Action plan)
4. การขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการ (Steakholder Engagement)
5. ด้านการติดตามและประเมินผลความสำเร็จแห่งความภาคภูมิใจ (Evaluation and Achievement)

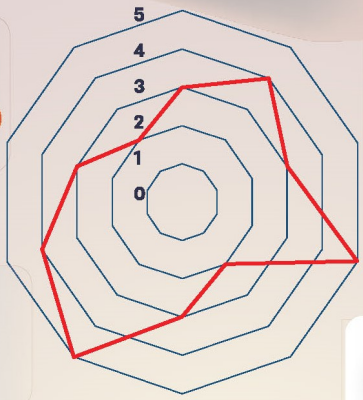

องค์ประกอบการประเมินตนเอง (Self-Assessment District RTI) สำหรับการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน ของ ศปถ.อำเภอ

การประเมินตนเอง (District Self-Assessment RTI) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 5 ด้านโดยแต่ละด้านจะมี Concept ในการแบ่งช่วงของการพัฒนา ออกเป็นระดับ 5 ระดับ (Level) ดังนี้

Level 1 (L1) มีการดำเนินงานตามนโยบายและข้อสั่งการเป็นหลักเน้นเชิงรับหรือตามฤดูกาล

Level 2 (L2) มีการดำเนินงานโดยใช้องค์ความรู้และกระบวนการทำงานเดิมที่มีอยู่

Level 3 (L3) มีการดำเนินงานโดยใช้องค์ความรู้และกระบวนการทำงานตามมาตรฐานทั่วไป

Level 4 (L4) มีการดำเนินงานโดยใช้องค์ความรู้และกระบวนการทำงานที่สูงกว่ามาตรฐานทั่วไป

Level 5 (L5) มีการดำเนินงานโดยใช้องค์ความรู้และกระบวนการทำงานขั้นสูงหรือมีนวัตกรรม

หมายเหตุ :

Self-Assessment District RTI มุ่งเน้นการประเมินเพื่อรู้สถานะการทำงานของตนเองเพื่อการพัฒนา ไม่ได้หมายถึงให้ทุกอำเภอต้องไปถึงระดับ L5 ในทุกด้าน ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา ความพร้อมทรัพยากร เป้าหมาย และความท้าทายของคณะทำงานของอำเภอเอง